

# Anonimizált változat

Fordítás

C-639/21 - 1

C-639/21. sz. ügy

## Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

### A benyújtás napja:

2021. október 19.

### A kérdést előterjesztő bíróság:

Cour de cassation (Franciaország)

### Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. október 13.

### Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

PB

### Ellenérdekű fél:

Geos SAS

Geos International Consulting Limited

---

[omissis]

### COUR DE CASSATION (semmitőszék, Franciaország)

[omissis]

A COUR DE CASSATION (SEMMÍTŐSZÉK) ÍTÉLETE, SZOCIÁLIS  
TANÁCS, 2021. október 13.

PB [omissis] felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a cour d'appel de Montpellier (montpellier-i fellebbviteli bíróság, Franciaország) (4. A szociális tanács) 2019. december 18-i ítélete ellen a következő felekkel szemben fennálló jogvitában:

1°/Geos társaság [omissis], székhelye [omissis] Tour Franklin, 100-101 terrasse Boieldieu, 92800 Puteaux,

2°/Geos International Consulting Limited társaság, székhelye Salisbury House LG [omissis], 28-29 Finsbury Circus, EC2M 5QQ London (Egyesült Királyság)

ellenérdekű fél a felülvizsgálati eljárásban

[omissis]

[omissis] [nemzeti eljárás részletei],

A Cour de cassation (semmitőszék) szociális tanácsa [omissis] [a kérdést előterjesztő bíróság összetétele] a törvénynek megfelelő tanácskozást követően meghozta a jelen ítéletet.

### **A tényállás és az eljárás**

- 1 A megtámadott ítélet (Montpellier, 2019. december 18.) szerint PB-t a Geos International Consulting Limited társaság alkalmazta 2016. október 1-jétől hálózati rendszergazda munkakörben.
- 2 Ez az Egyesült Királyságban bejegyzett társaság a francia jog szerint alapított Geos társaság leányvállalata.
- 3 A munkavállaló a munkaviszonyának fennállása alatt különböző megbízásokat teljesített Kabulban (Afganisztán).
- 4 A munkavállalót a 2017. október 2-i figyelmeztetést követően a brit társaság 2018. január 11-én elbocsátotta.
- 5 A munkavállaló 2018. május 9-én keresetet indított a conseil de prud'hommes de Montpellier (montpellier-i munkaügyi bíróság, Franciaország) előtt egyidejűleg fennálló több foglalkoztatási helyzetre hivatkozással annak érdekében, hogy a Geos International Consulting Limited társaságot és a Geos társaságot egyetemlegesen kötelezzék arra, hogy fizessenek részére különböző összegeket törvényes végkielégítés, felmondási időre járó juttatás és a szabadság megváltása címén, kártérítést valós és súlyos ok nélküli elbocsátás és a munkaszerződés tisztességtelen teljesítése miatt, valamint hogy pénzbüntetés terhe mellett adják ki részére a szerződés megszűnése esetén kiadandó dokumentumokat.
- 6 2019. május 17-i ítéletével e bíróság elutasította a társaságoknak a joghatóság hiányára és a brit bíróságok joghatóságának megállapítására irányuló kifogását, miután a munkavállalónak a Geos társasággal szembeni kereseti kérelmeit elfogadhatónak nyilvánította. A bíróság visszautalta az ügyet érdemben történő döntéshozatalra.
- 7 2019. december 18-i ítéletével a cour d'appel de Montpellier (montpellier-i fellebbviteli bíróság) minden rendelkezésében megváltoztatta ezt az ítéletet. A megismételt eljárásban hozott ítéletében megállapította, hogy a francia bíróságok

nem rendelkeznek joghatósággal az ügy elbírálására, és a munkavállalót ennek megfelelő felülvizsgálati kérelem előterjesztésére hívta fel.

- 8 A fellebbviteli bíróság először is megállapította, hogy a munkavállalót 2016. október 1-jétől a Londonban (Egyesült Királyság) székhellyel rendelkező Geos International Consulting Limited társaság alkalmazta, hogy a Geos társaság ez utóbbi anyavállalata, és hogy a munkavállaló kizárólag Kabulban teljesített különböző feladatokat. Ezt követően megállapította, hogy a munkavállaló rendszerint nem Franciaországban vagy Franciaországból végezte a tevékenységét, hogy a munkavégzésének utolsó helye Afganisztán volt, és hogy az őt alkalmazó telephely nem Franciaország területén van.
- 9 A munkavállaló felülvizsgálati kérelmet nyújtott be ezen ítélet ellen.
- 10 A társaságok a felülvizsgálati kérelem elutasítását és másodlagosan a következő kérdéseknek az Európai Unió Bírósága elé terjesztését kérték:

„A 2012. december 12-i 1215/2012/EU rendelet 4. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az lehetővé teszi, hogy egy francia munkavállaló, aki egy másik tagállamban székhellyel rendelkező társasággal kötött munkaszerződést, és aki Franciaországon kívül, e társasággal szemben fennálló alárendelti viszonyban végzi munkáját, a munkaszerződéssel kapcsolatos jogvitában a francia bíróságok előtt indíthatson eljárást a Franciaországban székhellyel rendelkező anyavállalat ellen, csupán egyidejűleg az anyavállalattal is fennálló munkáltatói jogállására hivatkozva, anélkül, hogy bármilyen más bizonyítékot kellene rendelkezésre bocsátania?

Vagy a 2012. december 12-i 1215/2012/EU rendeletet úgy kell értelmezni, hogy ilyen esetben a munkavállalónak kell bizonyítania azon társaság munkáltatói jogállását – amely az uniós jog önálló fogalma –, amely ellen a francia bíróságok előtt pert indít?”

### **A fellebbezés vizsgálata**

#### A jogalap kifejtése

- 11 A munkavállaló annak megállapítását kifogásolja az ítélettel szemben, hogy a francia bíróságok nem rendelkeznek joghatósággal a jogvita elbírálására, és hogy ennek megfelelően kell felülvizsgálati kérelmet benyújtania, holott „a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikke értelmében valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető; a jelen esetben, mivel az eljárást a Franciaországban székhellyel rendelkező SAS Geos ellen indították, a francia bíróságok így joghatósággal rendelkeztek a jogvita elbírálására; annak megállapításával azonban, hogy a francia bíróságok nem rendelkeznek joghatósággal, a fellebbviteli bíróság

megsértette a 2012. december 12-i 1215/2012 európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikkét.”

A Cour de cassation (semmitőszék) válasza

A jogalap elfogadhatósága

- 12 [omissis]  
13 [omissis]  
14 [omissis] [A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja a jogalap elfogadhatóságát]

A jogalap megalapozottsága

Az uniós jog

- 15 A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 2. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezett, hogy e rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető.
- 16 E rendelet 6. cikkének 1. pontja alapján több személy együttes perlése esetén valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy az alperesek egyike, bármely alperes lakóhelyének bírósága előtt, feltéve, hogy a keresetek között olyan szoros kapcsolat áll fenn, hogy az elkülönített eljárásokban hozott, egymásnak ellentmondó határozatok elkerülése érdekében célszerű azokat együttesen tárgyalni és róluk együtt határozni.
- 17 E rendelet 18. cikkének (1) bekezdése előírta, hogy a 4. cikk és az 5. cikk 5. pontjának sérelme nélkül az egyedi munkaszerződéssel kapcsolatos ügyekben a joghatóságot az említett rendelet II. fejezetének 5. szakasza határozza meg.
- 18 A 44/2001 rendeletet a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel hatályon kívül helyezték.
- 19 A 81. cikke alapján ez utóbbi rendelet, a 75. és a 76. cikkét kivéve 2015. január 10-től alkalmazandó.
- 20 A 1215/2012 rendelet II. fejezetének 1. szakaszába illesztett 4. cikk 1. pontja előírja, hogy ugyanezen rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, ezen állam bíróságai előtt perelhető.

- 21 E rendelet II. fejezetének 5. szakaszában szereplő 20. cikk (1) bekezdése értelmében a 6. cikk, a 7. cikk 5. pontjának és a munkaadó ellen indított eljárás esetén a 8. cikk 1. pontjának sérelme nélkül az egyedi munkaszerződéssel kapcsolatos ügyekben a joghatóságot e szakasz határozza meg.
- 22 Az említett rendelet 8. cikkének (1) bekezdése alapján valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy perelhető továbbá: több személy együttes perlése esetén az adott személy az alperesek egyike, bármely alperes lakóhelyének vagy székhelyének bírósága előtt, feltéve hogy a keresetek között olyan szoros kapcsolat áll fenn, hogy az elkülönített eljárásokban hozott, egymásnak ellentmondó határozatok elkerülése érdekében célszerű azokat együttesen tárgyalni és róluk együtt határozni.

*A jogvitában történő határozathozatalhoz szükséges kérdések*

- 23 Másfelől, a 1215/2012 rendelet II. fejezetének 5. szakaszában szereplő rendelkezések nemcsak sajátos, hanem kimerítő jelleggel is rendelkeznek (2017. szeptember 14-i Nogueira és társai ítélet, C-168/16 és C-169/16, ECLI:EU:C:2017:688, 51. pont; 2018. június 21-i Petronas Lubricants Italy ítélet, C-1/17, ECLI:EU:C:2018:478, 25. pont).
- 24 Az „egyedi munkaszerződés” e rendelet értelmében vett fogalma feltételezi, hogy a munkavállaló alárendeltségi viszonyban áll a munkáltatóval, mivel a munkaviszony lényeges jellemzője az a körülmény, hogy valaki köteles meghatározott ideig más javára és irányítása alatt tevékenykedni, amelynek ellenszolgáltatásaként díjazásra jogosult (a Bíróság 2021. február 25-i Markt24 ítélete, C-804/19, ECLI:EU:C:2021:134, 27. (helyesen: 25.) pont).
- 25 A Cour de cassation (semmitőszék) ítélkezési gyakorlata szerint valamely csoporthoz tartozó társaság egy másik társaság által foglalkoztatott munkavállalókat egyidejűleg foglalkoztató munkáltatójának minősül, ha alárendeltségi viszony áll fenn, vagy ha az azonos csoporthoz tartozó társaságok közötti gazdasági tevékenységek szükséges összehangolásán és az e tagság által előidézett gazdasági erőfölényen túlmenően e társaság tartósan beavatkozik a munkáltató társaság gazdasági és szociális irányításába, amely ez utóbbi cselekvési önállóságának teljes elvesztéséhez vezet (Soc., 2020. november 25., 18-13.769. sz. felülvizsgálat, közzétéve).
- 26 A (Bíróság 2008. május 22-i) Glaxosmithkline és Laboratoires Glaxosmithkline ítéletét (C-462/06) követően a Cour de cassation (semmitőszék) kizárta, hogy egy franciaországi székhelyű anyavállalat és egy másik tagállamban székhellyel rendelkező, a munkavállalót foglalkoztató leányvállalat általi egyidejűleg fennálló foglalkoztatási helyzetben a 44/2001 rendelet 6. cikkének 1. pontjában előírt kollíziós szabály alapján megállapítsák a francia bíróságok joghatóságát az említett munkavállalónak a leányvállalattal szembeni keresetéről való határozathozatalra, arra hivatkozással, hogy e joghatóságot e rendelet

19. cikkének rendelkezései alapján kell értékelni (Soc., 2008. december 16., 04-44.713. sz. felülvizsgálat, Bull. 2008, V, 248. sz.).

- 27 A 44/2001 rendelet összefüggésében és abban az esetben, amikor valamely munkavállaló egy Franciaországban székhellyel rendelkező anyavállalat és a munkavállalót alkalmazó, másik államban székhellyel rendelkező leányvállalat tekintetében egyidejűleg fennálló foglalkoztatási helyzetre hivatkozott, a Cour de cassation (semmitőszék) szintén azt állapította meg, hogy e rendelet 2. cikkének (1) bekezdése alapján, az anyavállalat székhelyére tekintettel a francia bíróságok rendelkeznek joghatósággal az említett munkavállaló által e társaságok ellen indított kereset elbírálására, anélkül, hogy e bíróságoknak előzetesen értékelniük kellene az anyavállalattal való közvetlen alárendeltségi kapcsolat fennállását.
- 28 A Cour de cassation (semmitőszék) úgy ítélte meg, hogy ilyen esetben az említett rendelet II. fejezetének 5. szakaszában kimondott, az egyedi munkaszerződésekre vonatkozó különös joghatósági szabályok önálló jellege nem zárja ki a 44/2001 rendelet 2. cikkének 1. pontjában előírt, az alperes lakóhelye szerinti tagállam bíróságainak joghatóságára vonatkozó általános szabály alkalmazását.
- 29 Az Európai Unió Bíróságának a 44/2001 rendelettel kapcsolatos ítélezési gyakorlatából (a Bíróság fent hivatkozott Glaxosmithkline és Laboratoires Glaxosmithkline ítélete) ugyanis az következik, hogy nem lehet a munkáltató leányvállalata tekintetében joghatósággal rendelkező bírósághoz fordulni a valamely másik tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalattal szemben egyidejűleg fennálló foglalkoztatás címén, mivel a 44/2001 rendelet 6. cikkének 1. pontjában előírt különös joghatósági szabályt nem lehet az egyedi munkaszerződéseknél irányadó joghatósági szabályokra vonatkozó, az említett rendelet II. fejezetének 5. szakaszához tartozó jogvitára alkalmazni.
- 30 Mivel a francia ítélezési gyakorlat az egyidejűleg fennálló foglalkoztatás olyan fogalmát fogadja el, amely nem korlátozódik a leányvállalat munkavállalója és az anyavállalat közötti közvetlen alárendeltségi viszony fennállására, hanem a jelen ítélet 25. pontjában leírt helyzeteket is figyelembe vesz, a 44/2001 rendelet 2. cikkének 1. pontjában foglalt általános joghatósági szabály alkalmazása az egyetlen mód - e rendelet 6. cikke 1. pontjában előírt kapcsolószabály alkalmazásának hiányában - a munkavállaló keresete megalapozottságának értékelésére joghatósággal rendelkező bíróság meghatározására egyidejűleg fennálló strukturális vagy kollektív foglalkoztatás címén.
- 31 Az 1215/2012 rendelet a 20. cikke (1) bekezdése és 8. cikkének 1. pontja alapján immár előírja, hogy több személy együttes perlése esetén az adott személy az alperesek egyike, bármely alperes lakóhelyének vagy székhelyének bírósága előtt, feltéve hogy a keresetek között olyan szoros kapcsolat áll fenn, hogy az elkülönített eljárásokban hozott, egymásnak ellentmondó határozatok elkerülése érdekében célszerű azokat együttesen tárgyalni és róluk együtt határozni.

- 32 Ezen új rendelkezések fényében, amelyek lehetővé teszik a munkavállaló számára, hogy a kapcsolódási szempontoknak megfelelő, állítólagosan egyidejűleg fennálló foglalkoztatási helyzetben az őt foglalkoztató társaság székhelye szerinti tagállam vagy a másik munkáltató székhelye szerinti tagállam bíróságai előtt indítson keresetet, a Cour de cassation (semmitőszék) arra keres választ, hogy az 1215/2012 rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében foglalt általános joghatósági szabály hogyan illeszkedik az említett rendelet 11. fejezetének 5. szakaszához.
- 33 Ennélfogva felmerül a kérdés, hogy az említett rendelet 4. cikkének (1) bekezdését és 20. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam területén székhellyel rendelkező társasággal szemben – amelyet egy munkavállaló e tagállam bírósága előtt perel - azt állítják, hogy egy másik társaság által alkalmazott ugyanazon munkavállalóra vonatkozóan egyidejűleg fennálló foglalkoztatási helyzet áll fenn, az említett bíróság a két társasággal szemben indított keresetek elbírálására vonatkozó joghatóságának meghatározása érdekében nem köteles előzetesen értékelnie az egyidejűleg fennálló foglalkoztatási helyzet fennállását.
- 34 Felmerül az a kérdés is, hogy ilyen esetben az egyedi munkaszerződésekre vonatkozó különös joghatósági szabályok önállósága nem zárja-e ki az említett rendelet 4. cikke 1. pontjának alkalmazását.

A FENTI INDOKOK ALAPJÁN a semmitőszék

a következő kérdéseket TERJESZTI az Európai Unió Bírósága elé:

- A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikkének (1) bekezdését és 20. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam területén székhellyel rendelkező társasággal szemben – amelyet egy munkavállaló e tagállam bírósága előtt perel – azt állítják, hogy egy másik társaság által alkalmazott ugyanazon munkavállalóra vonatkozóan egyidejűleg fennálló foglalkoztatási helyzet áll fenn, az említett bíróság a két társasággal szemben indított keresetek elbírálására vonatkozó joghatóságának meghatározása érdekében nem köteles előzetesen értékelni a közös foglalkoztatási helyzet fennállását?

- Ugyanezen rendelkezéseket úgy kell-e értelmezni, hogy ilyen esetben az egyedi munkaszerződésekre vonatkozó különös joghatósági szabályok önálló jellege nem zárja ki az 1215/2012 rendelet 4. cikkének 1. pontjában kimondott, az alperes lakóhelye szerinti tagállam bíróságainak joghatóságát megállapító általános szabály alkalmazását?

[omissis]

[omissis] [az eljárás felfüggesztése és a nemzeti eljárás részletei]